

ESTUDI DE CONSERVACIÓ

L'estudi de conservació del conjunt d'obra d'il·lustració mèdica de Rafael Alemany et alt. es basa en l'anàlisi físic, organolèptic, dels exemplars revisats. Aquest estudi ens permet la identificació de les diferents patologies que es descriuen i que ens han de permetre la definició d'un projecte de restauració acurat:

Diferenciem l'estudi en base a les alteracions observades al **suport** (paper); als **elements sustentats** o diferents tècniques artístiques identificades, i a l'estat de conservació de l'**estructura del suport** de les obres.

Suport

- Brutícia, pols superficial i taques: Derivats de disposició sobre el suport de diferents partícules, algunes de les quals s'acaben adherint (excrement insectes,...), del sistema d'emmagatzematge i de la pròpia manipulació de la obra.
- Infecció del suport: Visible i aparentment en actiu. Es deriva d'un atac d'humitat, pols en superfície, de factors mediambientals i de conservació favorables per a la seva aparició.
- Reserves: Derivades de l'adhesió de diferents suports sobre l'original i altres canvis cromàtics esdevinguts a partir d'una variació en l'estructura química del suport.
- Aurèoles: En general provocades per un atac puntual d'humitat, que amb la pols superficial, taquen el suport.
- Foxing: Produït per la oxidació d'elements metàl·lics introduïts accidentalment durant la pròpia fabricació del suport.
- Esgroqueïment del suport: Efecte físic de l'acidesa.
- Rovell: Produït per diferents elements metàl·lics superposats al suport com poden ser les "xinxetes" emprades per a la pròpia subjecció del suport en el moment de l'execució.
- Estrips: Localitzats bàsicament a les vores del suport i que es deriven de la manipulació, l'antic sistema d'emmagatzematge i debilitament general del suport.
- Pèrdua de suport: Sovint derivats d'un petit estrip que amb la manipulació es va ampliant, per l'arrencament de suports adherits a l'original o bé per causes antròpiques.
- Forats: A l'igual que el rovell, produïts per diferents elements metàl·lics superposats al suport com poden ser les "xinxetes" emprades per a la pròpia subjecció del suport en el moment de l'execució.

- Erosió i enfonsaments: Derivats de cops, manipulació i sistemes d'emmagatzematge.
- Arrugues, plecs, tensions i ondulació: Produïts per manipulació, pas del temps, emmagatzematge, cargolaments...

Elements sustentats

- Brutícia i pols superficial
- Desgast i erosió: Degut a la fricció entre els propis exemplars en el sistema actual d'emmagatzematge, al no haver-hi una làmina de protecció entre els suports.
- Esvaïment: Per la pròpia humitat de l'ambient, per la fricció anteriorment citada i el propi pas del temps es produeix una lleugera disminució de la intensitat cromàtica dels elements sustentats originals.
- Escorriment: En alguns casos s'observa una lleugera dilatació dels elements sustentats derivada d'un atac d'humitat puntual o bé de la mateixa i pròpia humitat de l'ambient.
- Pèrdua i forats: Juntament amb la pèrdua de suport hi ha manques de fragments il·lustrats.

Estructura del suport

- Acidesa: Derivada de la qualitat dels mateixos elements constitutius del suport, de la foto-oxidació i del contacte amb materials, cartons o carpetes, no qualificats com a materials de pH neutre o de conservació.
- Infecció: Atac puntual de microorganismes derivat d'unes condicions òptimes per a la seva aparició: índex d'humitat (>65%), valors de temperatura (> 20°) juntament amb pols superficial.
- Debilitament generalitzat del suport a conseqüència de les patologies anteriorment descrites.

CONCLUSIÓ

De les diferents patologies descrites que es poden observar als exemplars examinats, se'n desprèn la necessitat d'intervenció urgent per tal de poder garantir la integritat físico-química del conjunt de l'obra. Necessitat que es prioritza en el moment en que es planteja l'exposició de les obres estudiades.

Aquestes hauran de gaudir d'unes condicions específiques de conservació per a la seva exposició que determinaran l'estat de conservació futur i la seva pervivència.

- Material específic de conservació per als emmarcaments i sistema expositiu de les obres (cartons, papers, material adhesiu, i vidres amb filtre UV).
- Control climàtic del recinte expositiu:
 - Temperatura entre els 18° i els 20°
 - Humitat Relativa no superior als 65%
- Control lumínic del sistema expositiu:
Evitar la exposició directe a fons lumíniques i no superar els 60 lux.